

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/132/2017
Identifikačné číslo spisu: 4209214837
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4209214837.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: G., bytom F., zastúpená JUDr. Oľgou Szabó, advokátkou so sídlom Júliusa Fučíka 213, 946 39 Patince, proti žalovanej: I., bytom F., zastúpená JUDr. Natáliou Borsosovou, advokátkou so sídlom Ul. biskupa Királyja 6, 945 01 Komárno, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 6 C 282/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. februára 2015 sp. zn. 5 Co 338/2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. februára 2015 sp. zn. 5 Co 338/2013 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. februára 2015 sp. zn. 5 Co 338/2013 potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Komárno (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 30. júla 2013 č. k. 6 C 282/2009-392, ktorým súd prvej inštancie konanie o náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 8 300,- € zastavil a žalobu o náhrade škody v sume 1 277,65 € zamietol. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po vecnej stránke a tak sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku a na tieto poukazuje ako na správne. Odvolací súd je rovnakého názoru ako súd prvej inštancie, že žalovaná nie je zodpovedná za problémy žalobkyne s chrupom, keďže žalobkyňa si rozpad zubu č. 17 zavinila sama svojou nezodpovednosťou a ignorovaním stanovenej liečby. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že v prvom rade sa zaoberal námietkou žalobkyne ohľadom postupu súdu prvej inštancie ohľadom vykonania pojednávania napriek tomu, že jej právna zástupkyňa sa ospravedlnila a predložila aj doklad od lekára. Odvolací súd konštatoval, že ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka konania alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie musí okrem iného obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav, ktorý nastal, neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takýto zdravotný stav sa považuje, keď účastník konania alebo jeho zástupca sa nemôžu na pojednávaní zúčastniť bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu. Uviedol, že v zmysle

ustanovenia § 119 ods. 2 a 3 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012 je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania len ak je súdu, a to už spravidla pred rozhodnutím o žiadosti o odročenie pojednávania, preukázané vyjadrením ošetrojúceho lekára, že účastník konania nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzniknutú procesnú situáciu posúdil správne a jeho procesný postup nemal za následok odňatie možnosti pred súdom konať. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že právna zástupkyňa žalobkyne síce doložila k žiadosti o odročenie pojednávania doklad o práceneschopnosti a potvrdenie lekárky, avšak uvedené potvrdenie nezodpovedá požiadavkám ustanovenia § 119 ods. 3 O.s.p., pretože v ňom nie je uvedené, že nie je schopná (nebola schopná) bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania. Uvedenie, že sa zo zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania, je nedostatočné vzhľadom na obsah § 119 ods. 3 O.s.p., jeho výklad a dôvodovú správu k uvedenému ustanoveniu. Navyše podľa odvolacieho súdu podľa diagnózy uvedenej v potvrdení o dočasnej práceneschopnosti, ktorou bolo podľa uvedeného kódu iné poškodenie krčnej medzistavcovej platničky, nejde o ochorenie, ktoré by vyvolalo ohrozenie života alebo závažné zhoršenie zdravotného stavu právnej zástupkyne, ak by sa pojednávania zúčastnila. K ďalším námietkam žalobkyne v odvolaní odvolací súd uviedol, že nevykonanie navrhovaných dôkazov v žiadnom prípade nie je vadou konania ani nesprávnym úradným postupom súdu. Súd prvej inštancie navyše dostatočne vysvetlil, prečo nevykonával ďalšie dôkazy navrhované žalobkyňou. K nevykonaniu výsluchu navrhovaného svedka MUDr. M. uviedol, že nie je potrebný jeho výsluch, nakoľko nebol prítomný pri žiadnom zubnom vyšetrení vykonávanom žalobkyňou a ani sám osobne nevykonával žalobkyňu žiadne stomatologické ošetrenie. Nie je preto osobou, ktorá by mohla byť vypočutá ako svedok ohľadne konkrétnych skutkových okolností týkajúcich sa predmetnej veci. Skutočnosť, že súd prvej inštancie nevyhovel žiadosti žalobkyne, ktorá požadovala vydať zo spisu rtg snímky za účelom vypracovania kontrolného znaleckého posudku, nie je podľa odvolacieho súdu vadou konania, pretože rtg snímky sú súčasťou spisu až do právoplatného skončenia veci ako dôkazový materiál a súd prvej inštancie nebol povinný ich žalobkyňu vydať, ak sám nepokladal za potrebné kontrolné znalecké dokazovanie.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 17. augusta 2015 dovolanie s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uviedla, že napadnutý rozsudok v celom rozsahu považuje za nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený, pričom má za to, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Neúplné zistenie skutkového stavu videla v tom, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy. Nepovažovala za potrebné vypracovanie náhradného, resp. kontrolného znaleckého posudku. Namietala tiež, že odvolací súd sa nezaoberal s otázkou, aký záver vyniesol štátny orgán - Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý je kompetentný posúdiť správnosť alebo nesprávnosť zdravotnej starostlivosti. Poukázala na fakt, že žalobkyňa ako aj jej právny zástupca má právo zúčastniť sa súdneho pojednávania. Žiaľ, v čase konania pojednávania boli práceneschopné, choré. Namietala tiež prietahy v súdnom konaní. Odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) videla v tom, že súd prvej inštancie neodročil pojednávania napriek žiadosti žalobkyne a uvedené odňatie možnosti konať pred súdom sa vzťahuje aj na odvolací súd, ktorý v uvedenej veci ani nenariadil pojednávanie. Rozsudok odvolacieho súdu navrhovala zrušiť.

3. Žalovaná navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť ako neprípustné.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti posúdil podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov Civilného sporového poriadku o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp

právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 CSP), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 CSP).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolanie podala včas strana v spore (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 238.

7. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platilo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

8. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

9. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O.s.p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

10. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

11. Žalobkyňa namieta, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

12. Judikatúra najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v

občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (viď napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.), tiež právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.]

13. Žalobkyňa namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

14. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

15. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, odvolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

19. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade

konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

20. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

21. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

22. Podstatou argumentácie je tvrdenie v dovolaní o nesplnení podmienok pre uskutočnenie pojednávania súdom prvej inštancie dňa 30. júla 2013 v neprítomnosti žalobkyne, pričom vo veci meritórne rozhodol i keď k tomu neboli podľa žalobkyne splnené zákonné podmienky. V tejto súvislosti žalobkyňa odkazuje na jej písomnú žiadosť o odročenie uvedeného pojednávania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žiadosť o odročenie pojednávania zo strany žalobkyne ako aj jej právnej zástupkyne nespĺňajú kvalifikačný predpoklad pre odročenie pojednávania - lebo neobsahujú vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav neumožňuje účasť na pojednávaní, teda, že ošetrovaná nie je schopná bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia jej zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania. S týmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd. Dovolaciemu súdu zostalo preskúmať, či takto vyslovené závery súdov vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu mali oporu v tom čase platnom a účinnom zákone (O.s.p.).

23. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 pojednávanie bolo možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 O.s.p.). Ak dôvodom na odročenie pojednávania bol zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (viď bližšie § 119 ods. 3 O.s.p.). Súd za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 101 ods. 2 O.s.p. môže uskutočniť pojednávanie a na tomto aj rozhodnúť vec bez prítomnosti účastníka, ktorý bol riadne predvolaný a nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Dôležitosť dôvodu sa posudzuje vždy s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu. Súd nie je vždy povinný akceptovať účastníkom uvedený dôvod, ktorý by mohol byť inak spôsobilý pre odročenie pojednávania, najmä ak vedie k zámerným procesným obštrukciám sledujúcim nedôvodné predlžovanie konania a zvyšovanie s tým spojených trov konania. Dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. môže byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá je vo vzťahu k prebiehajúcemu súdnemu konaniu a nariadenému pojednávaniu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi občianskeho súdneho konania za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedliteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvratiteľná (neumožňujúca účastníkovi prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), posudzuje súd podľa okolností toho - ktorého

případu.

24. V Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky bolo publikované rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 130/2012 pod R 132/2014 [jeho právna veta znie: „V zmysle § 119 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2012 je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania len ak je súdu, a to už spravidla pred rozhodnutím o žiadosti o odročenie pojednávania, preukázané vyjadrením ošetrujúceho lekára, že účastník konania nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania.“] poukazujúce na to, že § 119 ods. 3 O.s.p. bol do procesného kódexu zaradený za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov (strán) vyhýbaním sa účasti na pojednávaní a ospravedlňovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Uvedené rozhodnutie spočíva na názore, že zdravotný stav účastníka je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, že účastník nie je schopný „bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu“ sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrujúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia ide teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu je žiadosť o odročenie pojednávania doložená kvalifikovaným vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

25. Senát najvyššieho súdu, ktorý koná v preskúmanom prípade, dodáva, že účel sledovaný v zákonom ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. by sa nedosiahol, pokiaľ by sa za nevyhnutný dôvod pre odročenie pojednávania považoval a (resp. dôvod, pre ktorý nemožno vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti účastníka), aj lekárske nedoložená žiadosť o odročenie pojednávania (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 314/2013, 5 Cdo 169/2013, 7 Cdo 574/2013 a 3 Cdo 399/2013).

26. Žiadosť právnej zástupkyne žalobkyne o odročenie súdneho pojednávania určeného na deň 30. júla 2013, doručená súdu 26. júla 2013 a doložená kópiou potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti a výmenným listom - potvrdením lekára, že zo zdravotných dôvodov sa nemôže zúčastniť pojednávania, neobsahovala kvalifikované vyjadrenie ošetrujúceho lekára z odpovedajúce ustanoveniu § 119 ods. 3 O.s.p. Nedošlo tak k splneniu podmienok, ktoré by súdu dovoľovali odročiť nariadené pojednanie. Súd prvej inštancie 29. júla 2013 oznámil právnej zástupkyňi žalobkyne, že nevyhovuje jej žiadosti na odročenie pojednávania. V ten istý deň doručila právna zástupkyňa žalobkyne email s oznámením, že žalobkyňa sa nemôže zúčastniť pojednávania z dôvodu choroby, avšak nedoložila doklad o dočasnej pracovnej neschopnosti ani vyjadrenie ošetrujúceho lekára v zmysle § 119 ods. 3 O.s.p., len lekársku správu o liečení žalobkyne pre ochorenie chrbtice. Ak za tejto situácie súd prvej inštancie uskutočnil pojednanie v neprítomnosti žalobkyne, jeho procesný postup neodporuje zákonu, v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu procesných práv, ktoré by inak žalobkyňa mala možnosť uplatniť ako účastníčka pojednávania. Dovolací súd navyše poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie vytyčil dokopy 10 pojednávanií, pričom z nich bolo odročených 6 z dôvodov na strane žalobkyne alebo jej právnej zástupkyne. Na pojednávaniach, na ktorých sa zúčastnila žalobkyňa osobne, mohla navrhovať dôkazy a realizovať jej právom priznané procesné práva. Na lekársku správu priloženú v doplnení dovolania ako dôkaz dovolací súd v dovolacom konaní nemôže prihliadať, lebo v dovolacom konaní sa dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p., § 442 CSP). Prieskumná činnosť dovolacieho súdu sa obmedzuje len na skutočnosti a dôkazy, ktoré tu boli do skončenia konania pred odvolacím súdom.

27. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom (§ 101 ods. 1 a 2 O.s.p., § 119 ods. 1 až 3 O.s.p.). Postupom, ktorý zodpovedal zákonu, nemohla byť žalobkyňi znemožnená realizácia jej procesných práv.

28. Ďalej žalobkyňa namieta pochybenie odvolacieho súdu v tom, že rozhodol bez nariadenia pojednávania. Podľa § 214 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadil predseda senátu odvolacieho súdu pojednanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d) to vyžaduje dôležitý verejný záujem (ods. 1). V ostatných prípadoch možno o

odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (ods. 2). V zmysle citovaného ustanovenia odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania vždy, ak nebol daný ani jeden z uvedených dôvodov, pričom oprávnenie na ich posúdenie mal výlučne odvolací súd; ten zvažoval, či treba dokazovanie doplniť alebo zopakovať (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a posudzoval existenciu dôležitého verejného záujmu, ktorý bol dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré boli predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná i pre iné subjekty. V prejednávanej veci mal odvolací súd v čase rozhodovania za to, že súd prvej inštancie dokazovanie vykonal v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, preto nepovažoval za potrebné dokazovanie doplniť alebo zopakovať, keď konštatoval, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej je potrebné podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdiť. Rovnako v konaní pred súdom prvej inštancie súd nerozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 115a O.s.p., a vo veci nebol daný ani dôležitý verejný záujem v zmysle vyššie uvedeného výkladu.

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, nebol splnený ani jeden z dôvodov pre nariadenie pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p., takže odvolací súd nebol povinný v predmetnej veci nariadiť pojednávanie; mohol postupovať podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. a pokiaľ pojednávanie nenariadil, neodňal svojím postupom žalobkyni možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

30. Žalobkyňa odvolaciemu vyčíta, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (i keby bol prípadne opodstatnený) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

31. Preskúmaním veci bolo zistené, že žalovaná reagovala na odvolanie žalobkyne podaním zo 4. októbra 2013 (č. l. 467 spisu), ktoré podanie nebolo doručené žalobkyni na vyjadrenie. K tomuto zisteniu dovolací súd poznamenáva, že Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadřila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

32. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmanej veci potrebné zohľadniť, že vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobkyne bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobkyni mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto podaním. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade žalobkyni táto možnosť nebola vytvorená. Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbrani bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov v odvolacom konaní, bola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V dovolaní sa teda opodstatnene namieta (hoci z iného dôvodu), že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou citovanom zákonnom ustanovení.

33. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je nielen procesne prípustné, ale aj

opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to, dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

34. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.